

Край сталення Якуба Коласа

Чацвёртага верасня адбылося васьмнаццатае рэспубліканскае свята Дзень беларускага пісьменства. Сёлета эстафету сталіцы святкавання ад Хойнікаў прынялі Ганцавічы. А напярэдадні сюды прыбыла навукова-асветніцкая экспедыцыя з Жыватворным агнём ад труны Гасподняй «Дарога да святыняў», якая вандравала па Брэсцкай вобласці.

Вельмі насычаная і разнастайная праграма нездэльнай урачыстасці пачалася з Літургіі ў Свята-Ціханаўскай царкве, у якой прынялі ўдзел Архіепіскап Пінскі і Лунінецкі Стэфан, епіскап Брэсцкі і Кобрынскі Іаан, епіскап Барысаўскі Веніямін, а таксама госць з Украіны – архіепіскап Львоўскі і Галіцкі Аўгустын. Па сканчэнні вернікі запалілі свечкі ад незгасальнай лампады.

На афіцыйную цырымонію адкрыцця свята прыбылі прадстаўнікі ўрада, дыплама-

А. Тозік уручае дыплом К. Камейшу

тычных місіяў, кіраўнікі вобласці і раёна, вядомыя беларускія літаратары і выдаўцы, госці з Расіі, Украіны, Сербіі, Чарнагорыі, Казахстана. З галоўнай сцэны свята, усталяванай на цэнтральнай плошчы, да гараджанаў і гасцей горада з віншаваннямі звярнуліся намеснік прэм'ер-міністра Беларусі Анатоль Тозік, старшыня Брэсцкага абласнога выканаўчага камітэта Канстанцін Сумар, старшыня Ганцавіцкага райвыканкама Уладзімір Столяр. Архепіскап Пінскі і Лунінецкі Стэфан прачытаў архіпапастырскае пасланне да Дня пісьменства ад Мітрапаліта Мінскага і Слуцкага Філарэта, Патрыяршага Экзарха ўсёй Беларусі. Прывітаў усіх старшыня СПБ Мікалай Чаргінец. Ганаровая місія была ў А. Тозіка, які ўручыў узнагароды пераможцам Рэспубліканскага конкурсу за выдатныя творы 2010 года ў галінах прозы, паэзіі, драматургіі, літаратурнай крытыкі, дзіцячай літаратуры, публіцыстыкі, перакладаў, сатыры і гумару, дэтэктыўнага і песеннага жанраў. Сярод перамож-

І. Пракаповіч перадае літаратурна-краязнаўчаму цэнтру Ганцавіцкай бібліятэкі свае кнігі

цаў – Віктар Праўдзін, Алена Масла, Уладзімір Сауліч, Казімір Камейша, Алена Папова ды іншыя.

Значнай падзеяй для Ганцавічаў стала ўрачыстае адкрыццё Алеі пісьменства, якая стане своеасаблівым знакам павягі да людзей, якія сваім служэннем

Міхась Канстанцінавіч на адкрыцці выстаўкі ў Ганцавіцкім краязнаўчым музеі

Айчыне адзначаныя ў гістарычнай памяці ганцаўчанаў.

Алею ўпрыгожыла архітэктурная кампазіцыя, выкананая скульптарамі з Брэста Паўлам Герасіменкам і Алясяй Грушчанковай: два манумента ў выглядзе картушаў з імё-

марыяльнага музея Якуба Коласа. У асобнай зале Ганцавіцкага краязнаўчага музея прадстаўлены матэрыялы, што адлюстроўваюць старонкі жыцця маладога песняра: фотаздымкі, асабістыя рэчы Якуба Коласа, рарытэтныя выданні, кніжныя ілюстрацыі да трылогіі «На ростанях», жывапісныя творы Валяр'яна Жоўтака, Леаніда Гоманава і інш. Выстаўка будзе працаваць цягам месяца, таму ахвочыя могуць яе наведаць.

У Люсіна Канстанцін Міхайлавіч Міцкевіч быў накіраваны пасля заканчэння Нясвіжскай настаўніцкай семінары восенню 1902 года. У школе, якая месцілася ў невяліччай хаце, у 2 класах навучалася 37 вучняў. У Люсіне, малады настаўнік таксама збіраў мясцовы фальклор, рабіў этнаграфічныя запісы, займаўся літаратурнай працай. Тут ён напісаў празаічныя творы «Яшукіна гара» і «Адзін з сотні». Памяць пра тагачасных жыхароў Люсіна захаваная Якубам Коласам на старонках апошэсці «У палескай глушы» з трылогіі «На ростанях», дзе вёска выведзеная пад назвай Цельшына. У кастрычніку 1904 года з Люсіна Канстанцін Міхайлавіч пераязджае ў Пінкавічы, таксама Пінскага павета.

(Заканчэнне на стар. 4)

Край сталення Якуба Коласа

(Заканчэнне. Пачатак на стар. 2)

Гасцей свята ў Ганцавічах запрашалі таксама літаратурныя выстаўкі «Геній зямлі беларускай» (прысвечаная М. Багдановічу), старадрукаў з фондаў Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі, «Самая старая кніга з сямейнай бібліятэкі», якія былі разгорнутыя ў сельскагаспадарчым ліцэі ў фае райвыканкама і каля цэнтральнай раённай бібліятэкі імя В.Ф. Праскурына. Дарэчы, у бібліятэцы ў асобным пакоі створаны цудоўны літаратурна-краязнаўчы цэнтр, дзе сабраны краязнаўчая літаратура, матэрыялы пра вядомых землякоў і іх асабістыя рэчы. Папоўніўся ў дзень свята фонд бібліятэкі і новымі выданнямі. Да Дня беларускага пісьменства ў выдавецтве «Літаратура і Мастацтва» выйшла гісторыка-дакументальная кніга-альбом «Ганцаўшчына – край легенд і талентаў» народнага пісьменніка Віктара Гардзея, выхадца з Ганцавіцкага раёна. Кніга апавядае пра гістарыю края, пра гістарычныя, культурныя помнікі і традыцыі, пра легенды і паданні Палесся, пра дзень сённяшні гэтай зямлі. Значнае месца ў кнізе адведзенае творчасці мясцовых паэтаў і празаікаў.

Да свята Ганцавіцкім цэнтрам дзіцяча-юнацкага турызму і раённым краязнаўчым музеем ажыццёўлены адмысловы турыстычна-краязнаўчы праект, прысвечаны літаратарам Ганцавіцкага краю. Распрацаваныя тры новыя турыстычныя маршруты. Два з іх – з наведваннем вёскі Люсіна і Востраў, на радзіму Міхася Рудкоўскага. Яшчэ адзін маршрут распавядае пра творчасць мясцовых літаратараў Міхася Рудкоўскага, Уладзіміра Марука, Івана Кірэйчыка, Віктара Гардзея. Пачынаецца вандроўка ў райцэнтры і праходзіць па вёсках Востраў, Гута, Малыя Круговічы. Такім чынам раён можа прапанаваць турыстам ужо шэсць экскурсійных маршрутаў па гістарычных і памятных мясцінах. Сёлета ў раёне на месцы былой панскай

сядзібы роду Свяжынскіх-Апацкіх адкрыўся першы агратурны комплекс «У гасцях у пані». Яго ўладальнікам з'яўляецца СПК «Огаревічы». Да паслугаў турыстаў гасцінічная хатка на 9 месцаў, харчаванне, экскурсійнае абслугоўванне, катанне на конях.

Дарэчы, у час святкавання Ганцавічы сапраўды ператварыліся ў жывую інтэрактыўную музейную экспазіцыю, дзе можна было не толькі шмат чаго пабачыць, але і паўдзельнічаць ў мерапрыемствах: на літаратурных пляцоўках, фестывалі кнігі і прэсы, прэзентацыі беларускіх выдавецтваў, на свяце народнай творчасці «Горад майстроў», пабываць на дэманстрацыі прыбраных з падворкаў сельскіх Саветаў раёна, выстаўцы прадукцыі прадпрыемстваў і арганізацыяў Берасцейшчыны...

На літаратурных пляцоўках «Брэсцкія галасы» і іншых адбыліся сустрэчы з беларускімі і замежнымі літаратарамі, выступленні клубаў аўтарскай песні і паэзіі, спектаклі ўзорнага ляльнага тэатра «Усмешка» Ганцавіцкай РЦБС паводле казак А. Каско, дзіцячых вершаў В. Гардзея, У. Марука, А. Галаскока, конкурсы на лепшае чытанне вершаў Я. Коласа і М. Багдановіча, дзе спаборнічалі вучні горада і раёна.

Прыемна адзначыць, што паўсюль гучала жывое роднае беларускае слова. Свята дало ўнікальную магчымасць сустрэцца з вядомымі літаратурнымі творцамі і ўдзельнікамі творчага працэсу стварэння кніг, газет і часопісаў. А фінальным акордам XVIII Дня беларускага пісьменства стала традыцыйная цырымонія перадачы ад Ганцавічаў сімвалічнага вымпела гораду-сталіцы будучага свята Глыбокаму. Бывайце, Ганцавічы! Да сустрэчы ў Глыбокім!

Наш кар.
Фота Наталі КУПРЭВІЧ